

(המשך מעמוד 4)

מן המשטר הקיסרי הרומאי ועד לעריצות הנאצית, זהו לקח אחד: הפגיעה במעוטים היא תמיד סימן של התנוונות מוסרית, הן קוברת תחתיה את בעליה. אם ימשיך גמאל עבד אלנאצר בדרך שהחל צועד בה ברגע של תבוסתו הצבאית, עתיד גם הוא ללמוד לקח זה.

מדיניות

פעולת פטרולים

התוחמים שתקו ברחבי המרחב. אולם בכל הגזרות ניכרה פעולה מוגברת של פטרולים פוליטיים. מגמת כל הצדדים: להכין לעצמם פעולות נוחות לקריאה הכרעה מדינית המתקרבת.

סיוור הודו. הפטרול המפתיע ביותר בוצע עלידי השגריר ההודי באו"ם, קרישנה מנון. השגריר, הדומה לצייר או לקומפוזיטור, הכריז לפתע כי הודו הכירה מאז ומעולם בישראל, וכי היא מסתייגת בפירוש מעמדת הערבים, המסרבים להכיר בה.

הסיבה המתקבלת ביותר על הדעת להצהרה פתאומית זו: רצונה של הודו להכיר שיר את הקרקע להופעה כמתחכת בין ישראל והערבים, בעידוד האמריקאים. מועמד אחר לאותו תפקיד: יוסף טיטו, שעוד הפגין את אהדתו למשלחת ישראלית שעות מי עטות לפני מיבצע סיני, טען כי לא היה לו מושג על איסור המעבר לאוניות ישראליות בתעלת סואץ.

גרידה בעזה. מסכים לעזה נמשכה מלחמת העצמאות פוליטית. המצרים לא גילו חשק רב ליטול את המעמסה חזרה על שכמה, נראו שמחים לאפשרות זריקת ערימת הפליטים לחיק האו"ם, בתנאי שהרצועה לא תישאר בידי ישראל.

חוסר הכינת ישראלית גדולה לשיקום הפליטים או של רעיון רציני כל שהוא למתן מעמד אוטונומי לרצועה, מנע גם בעד ישראל את התוקף המוסרי לדרוש את הרצועה לעצמה.

הפתרון הסביר ביותר, השבועי: הפיכת הרצועה לבסיס של או"ם, דבר שלא ימנע את חידוש פעולות הפידיאין ממנה.

מפצחי אגוזים. הקרב העיקרי במרחב התנהל השבוע בצפון. היה זה מאבק ההכרעה בין שני דורות ערביים: דורו של גורי אל-סעיד, הרוודן השישי של עיראק, וגמאל עבד אלנאצר, הרוודן הצעיר של מצריים.

עיראק ביקשה לנצל את חולשתה הצבאית של מצריים אחרי תבוסת סיני כדי לחסל את סוריה, בתבניתה הצפונית של מצריים, בה התבססה בינתיים דיקטטורה צבאית מוסית, בהנהגת רוקח צעיר וחניני, מוקדם (סגן-אלוף) עבד אל-חמיד סראג, ראש אגף המודיעין של המטכ"ל הסורי. סגן-האלוף מייצג את הקצונה הסורית, שהיא ברובה הן מכריע פרו-סובייטית. אחת הסיבות: בניגוד לארצות-ערב האחרות, הסגל של הצבא הן סורי מגוייס משכבות נמוכות, אינו קשור למעמד הפיאודלי השליטי.

היה נדמה כי סוריה תימחץ בין לסתות מפצחי האגוזים התורכי-עיראקי. אולם באותו רגע הופעל מפצחי-אגוזים שני על עיראק וצד-

מה: שליחיו של עבד אלנאצר, בשיתוף עם שליחיו של בולגאנין, עוררו מהומות בצפון עיראק, שם מרוכזת האוכלוסיה ה-שיעית. עיראק, מדינה רופפת, בעלת מיעוט כורדי גדול, לא יכלה להתפנות לפלישה כל עוד החזית הפנימית שלה היתה פרוצה ומעוררת.

המחנה של גורי זכה לכמה הישגים, אחרי שהתקרבו אליו המלך סעוד, הדואג להכנסות הנפט שלו, וממשלת לבנון החדשה, שהיא פרו-אמריקאית. אולם בהימורים בשדה-המירון של המנהיגות הערבית, הסוס הצעיר יותר נחשב לבעל הסיכויים הרבים יותר.

שחיתות

ניתוק אגז

כל חייל יודע כי ניתוק המגזע עם האויב הוא אחד המיבצעים הצבאיים הקשים ביותר. השבוע למדו זאת שני אנשים הרחוקים מאד מן ההווי הצבאי: ד"ר ישעיהו לייבוביץ ו-ח"כ יצחק רפאל.

לייבוביץ, לוחם-בשחיתות בשעות-הפנאי, טען בשעתו כי יחזקאל סהר, המפקח-הכללי קלה-לשון של המשטרה, סיפר שפתח תיק נגד רפאל על הברחה, סגר את התיק לפי הנוראות דויד בן-גוריון. אחרי שגם ביגיי וגם סהר הכחישו את הדבר, הגיש רפאל משפט נגד לייבוביץ על הוצאת-דיבה.

המערך המשפטי של לייבוביץ היה פרוץ לכל הצדדים. היה מובן מאליו כי סהר יישבע ללא הסיסו שמעולם לא אמר את הדברים, ואילו שלושת האנשים ששמעו כביכול את הדברים, — עורך של כתבי-עת, פרופסור באוניברסיטה ופקיד גבוה — לא התלהבו כלל להופיע ולהעיד נגד צמרת ה-מדינה.

יתכן שרפאל לא היה חושש מפני המשי-פט, לולא קרה אסון: כעבור ימים מעטים פירסם העולם הזה (982) דו"ח ארוך ומפורט על עלילות רפאל, ובו מאות פרטים על עיסקותיו המפוקפקות ועל אורח חייו. כאשר הכין פרקליטו של לייבוביץ, עורך-הדין שמואל תמיר, 900 שאלות לרפאל, הבין רפאל כי כל העניינים האלה יצפו במשפט. את זאת ביקש למנוע בכל מחיר.

מריחה של מליצות. בדרך כלל, קל מאד לחסל משפט כאשר שני הצדדים מעוניינים לבטלו. כך היה נדמה גם הפעם. הושגה פשרה, שהשביעה את רפאל הזאב מבלי לפגוע בלייבוביץ הכבש. הצורה: הודעה מעורפלת, בה לא חזר בו לייבוביץ מהאש-מותיו, אך לא התנגד לביטול המשפט (תוך ויתור על הוצאת-יתו). על הכל נמרח שוכה עבה של מליצות על המצב המדיני והבטחוני.

אולם ניתוק המגזע היה קשה יותר מכפי ששני הצדדים תיארו לעצמם. בעתון הארץ פורסמה שורה ארוכה של מכתבים, ביניהם מכתבו של הפרופסור אברהם הלוי פרנקל, שדרש כי הפרשה תבורר עד תומה, או שי-

* השיעים הם נאמניו של הכלוף עלי, חתנו של הנביא מוחמד, אינם מכירים ב"שושלת הכליפים של עות-הרוב, הסונים, אליה משתייכים גם ערביי פלסטין. השיעה ("הכת") אדוקה יותר מעדת הסונים, משקפת במידה מסוימת את המסורת הפרסית.

ח"כ יצחק רפאל (מרכז) בשעות הפנאי, מחמה בשחיתות

רפאל יתפטר מן הכנסת ויפסיק לנאום על חילי צה"ל.

היה צורך למצוא מוצא חדש. הוא נמצא בהסכמה להעביר את הענין לבוררות של אהרון בארט, מנהל הבנק הלאומי, או של בנימין מזר, נגיד האוניברסיטה.

שיפוט פנימי בהחלט. עתה נוצר מצב אבסורדי לחלוטין. לייבוביץ היה מאז ומעו"ם אחד הלוחמים הקולניים ביותר נגד "שר פוט פנימי", המוציא מידי המדינה את השרי פוט על עבירות פליליות. עתה הסכים להרציא מבית-המשפט פרשת-שחיתות ראשונה במעלה, ולמסרה לבוררות פרטית.

כדי להציל את כבודו, תבע לייבוביץ כי הבוררות תהיה פומבית. אולם זה היה עוד יותר אבסורדי: אם הבירור ייערך בסומבי ויגרום לפרסום כל הפרשה — מה היה בכי לל הטעם לבטל את המשפט?

יכול היה רק להיות טעם אחד לכך: בעוד שהשופט של המדינה חייב לגלות את האמת, אין בורר פרטי חייב לעשות זאת. לפי המסורת הנהוגה בארץ, תפקידו של בורר הוא לפשר בין הצדדים ולהחליק סכסוכים.

המקופחת היחידה: האמת.

ההסתדרות

הלב הנמהר

כמעט באותו יום בו נבחר למוכר הכללי של ההסתדרות, נפל פנחס ("פניניה") לבון קרבן להתקפת-לב. היה נדמה שהאישי, ש-נפל כבר כמה פעמים קרבן לתהפוכות ה-גורל, יצטרך שוב לפרוש מן הפעילות, אחרי שבילה זמן רב בין כותלי ביתו, כמתאה על סילוקו מתפקיד שרה-בסחון בתום קנוניה מפוקפקת.

אולם השבוע נסתבר כי שלושת החדשים של חופש-מאונס בבתי-חולים ובבתי-הבראה, הועילו ללבון. מוכרי-ההסתדרות הוא אדם בעל השפעה רבה מאד במדינה, אולי מפני שכל בעלי התפקיד הזה בעבר * היו אנשים חזקים, שלא הסתפקו בתפקידי-יצוג. אילו קפץ לבון מייד, וללא הכנה, לתוך זרם המאורעות, היה מתבזבז מן הסתם בעניני שיגרה. אולם בימי שוכבו במיטה ובכסא נוח הספיק להגות בתפקידו החדש, לארגן את מחשבותיו בכמה הצעות מעשיות ומר-חיקות לכת.

לא רפורמיזם. הצעותיו החדשות של לבון לא יהיו פופולריות בחוגי השמאל של ההסתדרות. הן מעידות כי לבון מוכן לל-חום מלהמה קשה כדי להגשים את דעותיו. בין השאר:

- הצעה מהפכנית להלאים בכלל את לשכות-העבודה, להפכן לשרות של המדינה. דבר שגם הצי"כ לא קיוו לו, ושרוב הנגידים לעבודה יקבלו אותו באהרה.
- הקמתה של מחלקה חדשה למען ה-אינטליגנציה העובדת, אשר מזכירה, שמתח בלאס, יהיה שווה למעשה במעמדו לאהרון בקר, ראש האיגודים המקצועיים. היתה זאת מסקנה הגיונית ממשברי השנה האחרונה, בהם ברחו האינטליגנציה במספרים גדלים והולכים ממפלגות ההסתדרות ימינה.
- ההחלטה להפסיק מיד את בנייתם של בנינים חדשים מטעם ההסתדרות. התקציב הגדול שהוקדש בעבר למטרה זו, ושהרגיז את הציבור יותר מכל דבר אחר בהסתדרות, יוקדש לתמיכה בחינוכם האישי של בנים מוכשרים של חברי ההסתדרות.
- רפורמה של מערכת השכר עלידי עריכת כל חווי-העבודה לשנתיים (במקום שנה), שינוי תוספת היוקר רק פעם בשנה חדשים (במקום שלושה חדשים) ורק במקרה של שינוי בגובה, של 3% מן השכר (במקום 3 נקודות-מדד, שהן בערך 1% של השכר).

היתה זאת גישה חדשה לגמרי לבעיות ההסתדרות. אולם לבון עצמו היה צנוע: "איני רפורמטור. אני רוצה רק למנוע תהליך של גיוון והסתאבות...".

מפלגות

אחרי הסערה

מיבצע-סיני עבר על המערך המפלגתי של ישראל כסערת-חול מדברית, שטישטשה את הראייה והפכה את כל העצמים בשטח דו-המשך (מעמוד 12)

* דויד בן-גוריון, דויד רמז, גולדה מאיר, פנחס לבון בפעם קודמת, מרדכי נמיר.

התאחדות

הסיגריה שזכתה לאהדה
פילטל No 1

20 סיגריות
500 פרוטה